

BUTLLETÍ

**de l'Associació d'Alumnes
Obrers de l'Escola Industrial
de Vilanova i Geltrú**

Publicació mensual

**Portaveu de
l'Associació**

ALFRED MERCADER

CONTRACTES PER A
OBRES I CONS-
TRUCCIONS

CARRER TIGRE, NÚM. 12
VILANOVA I GELTRÚ

Josep García Roca

Pintor decorador

Carrer Santa Eulària, 11
VILANOVA I GELTRÚ

PERFECCIÓ ♦ RAPIDESA ♦ PREUS REDUITS

IMPREMTA ECONÒMICA

MAQUINÀRIA I TIPUS MODERNS

COL·LEGI, 8 I 10 : VILANOVA I GELTRÚ

URPI

SASTRE

CARRER SANT GREGORI, 8
VILANOVA I GELTRÚ

LLEIXIU
"LA RENTADORA"

DIPÓSIT :
BUNDÓ BERTRÁN

VILANOVA I GELTRÚ

ES REGALA UN OBJECTE PER BOTELLA

DISPONIBLE

DISPONIBLE

Confiteria i Pastisseria de

**Joaquim
Serras**

Casa acreditada en tota mena de
Dolços i Pastes. - Vins generosos -
Xampany de les millors marques.

Torrans legítims de Jijona,
Cádiz i Massapà.

Especialitat en els de Crema.

Neules de Llimó i Vainilla.

Servei a domicili.

Rambla Principal, 91 : Tel. 1610
VILANOVA I GELTRÚ

JAUME VADELL

BICICLETES I MOTOCICLETES

B. S. A.

Accessoris per
a les mateixes

MAQUINES PER A COSIR

NAUMANN

Vendes a plaços llarguíssims
i al comptat

Unic representant en aquesta vila de

PNEUS PIRELLI

Dipòsit de cambres i cobertes

Es fan calats a màquina
a preus baratíssims

Representant
d'olis i grasses

PLAÇA RIEGO, 10 - VILANOVA I GELTRÚ

Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú

Portaveu de l'Associació ♦ ♦ ♦ Publicació mensual

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ PER ALS NO SOCIS :	REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :	Del contingut dels treballs que es presentin per a la seva publicació, en seran respon- sables els seus autors.
Semestre . . . 1'75 Ptes.	Ateneu de Vilanova	
Any 3'50 »	i Geltrú, carrer de	
Número solt. 0'30 »	Sant Pere, núm. 40	

DE LA NOSTRA ESCOLA INDUSTRIAL

NOU PLA D'ESTUDIS

EN compliment de ço que disposa l'Estatut d'Ensenyament Industrial, fou publicat amb data del 10 d'octubre d'aquest any el reglament provisional pel que deuen regir-se les noves ensenyances industrials. Com a conseqüència de quant s'estableix en dit reglament, es divideix l'ensenyança en dues grans branques; primera, l'estudi de l'aprenentatge i perfeccionament professional destinats exclusivament als obrers, i segona, els estudis dels peritatges especialitzats, per la formació de personal tècnic, perfectes auxiliars dels enginyers industrials, caps directors de l'indústria.

Se li assenyala a la nostra Escola Industrial, la missió d'instituir l'ensenyament per obrers, en les tres fases prescrites de preparació per l'aprenentatge, aprenentatge pròpiament dit i perfeccionament professional obrer, en les especialitats d'oficial mecànic, electricista, maquinista i químic.⁽¹⁾

Tot alumne pot ingressar a l'Escola a l'edat de 10 anys mitjançant un examen previ d'ingrés i el pagament de 10 pessetes en metàl·lic per pràctiques; aprovat aquest examen, comença directament l'estudi de l'aprenentatge obrer, si el seu desenrotllo físic és suficient; en cas contrari, deu fer la preparació de l'aprenentatge, que solament es diferencia del primer, en la supressió absoluta de les pràctiques de taller.

Una volta acabats els quatre cursos de que es compona l'aprenentatge obrer, és possible a l'alumne prosseguir els estudis i obtenir el títol oficial de les especialitats ja esmentades, si aprova els dos cursos anomenats de perfeccionament

(1) L'especialitat d'oficial textil no està establerta a la nostra Escola. L'Associació, juntament amb el professorat, està gestionant la seva inclusió.

industrial. En aquests cursos el pagament de drets de pràctiques és de vint-i-cinc pessetes i poden fer-se sols, sense els quatre d'aprenentatge, si l'alumne sofreix un examen preliminar que demostrï els seus coneixements de les assignatures que en el mateix reglament s'indiquen.

Posem a continuació el programa complet de les especialitats que es cursaran a la nostra Escola.

ENSENYANÇA PREPARATORIA PER A L'APRENENTATGE

PRIMER CURS

Nocions de Matemàtiques pràctiques . . .	3	hores	setmanals
Nocions de Ciències físiques i naturals . .	3	»	»
Nocions de Geografia industrial espanyola .	3	»	»
Nocions de Gramàtica pràctica	1	»	»
Nocions de Dibuix del natural	6	»	»
Nocions de Gimnàstica	2	»	»
Classes pràctiques.	6	»	»

SEGON CURS

Aritmètica i Geometria pràctiques	3	hores	setmanals
Nocions de Mecànica i Física.	3	»	»
Nocions de Química i Història Natural . .	3	»	»
Nocions de Legislació obrera.	2	»	»
Nocions d'Higiene industrial.	1	»	»
Nocions de Dibuix linial	6	»	»
Gimnàstica	2	»	»
Classes pràctiques.	4	»	»

ENSENYANCES D'APRENENTATGE

Els dos primers cursos iguals als anteriors, més 12 hores setmanals de Pràctiques de taller (treball manual de la fusta i ferro), en el primer curs, i 12 hores de Pràctiques de taller (treball de l'ofici cursat), en el segon curs.

TERCER CURS

Aritmètica i Algebra elementals.	3	hores	setmanals
Geometria i Trigonometria rectilínia . . .	3	»	»
Tecnologia de l'ofici.	6	»	»
Dibuix aplicat a l'ofici	6	»	»
Classes pràctiques.	4	»	»
Gimnàstica deportiva	1	»	»
Pràctiques de taller (treballs de l'ofici cursat).	12	»	»

QUART CURS

Ampliació de Física i Química	3	hores setmanals
Tecnologia de l'ofici	6	» »
Legislació social de l'ofici	3	» »
Dibuix aplicat a l'ofici	6	» »
Classes pràctiques.	4	» »
Gimnàstica deportiva	2	» »
Pràctiques de taller (treballs de l'ofici cursat).	12	» »

Per als alumnes que hagin cursat l'ensenyança preparatòria de l'aprenentatge, es reduiran a tres els cursos del mateix, en la forma següent :

PRIMER CURS

Aritmètica i Algebra elementals.	3	hores setmanals
Geometria i Trigonometria rectilínia	3	» »
Classes pràctiques.	4	» »
Pràctiques de taller (treball manual de la fusta i del ferro)	12	» »
Pràctiques de taller (treballs de l'ofici cursat).	6	» »
Gimnàstica deportiva	2	» »

SEGON CURS

Tecnologia de l'ofici	6	hores setmanals
Dibuix aplicat a l'ofici	6	» »
Pràctiques de taller (treballs de l'ofici cursat).	8	» »
Gimnàstica deportiva	2	» »

TERCER CURS

Igual al quart del pla anterior.

PERFECCIONAMENT PROFESSIONAL

PRIMER CURS

	CLASSES ORALS	CLASSES PRACTIQUES
	Hores setmanals	Hores setmanals
Ampliació de Matemàtiques	2	2
Geografia econòmica de les principals potències	2	—
Economia industrial i organització de tallers	2	—
Francés (primer curs).	2	—
Dibuix industrial	—	4
Pràctiques de taller (ajust, muntatge i fusteria)	—	9
Higiene industrial	2	—
Gimnàstica	—	2

SEGON CURS			
	CLASSES ORALS	CLASSES PRACTIQUES	CLASSES DE DIBUIX I GIMNASTICA
	Hores setmanals	Hores setmanals	Hores setmanals
Mecànica general	2	I	—
Física general	2	I	—
Química general	2	I	—
Història general, referint-se principalment a fets socials i econòmics	2	—	—
Tecnologia especial de l'ofici (mecànic, químic o elèctric).	2	—	—
Pràctiques de taller o labora- tori	—	9	—
Dibuix aplicat a l'ofici	—	—	4
Gimnàstica deportiva.	—	—	I

Vist el programa, el trobem massa extens, lo que considerem contrapro-
duent, a l'ensem que per nosaltres resulta incomprensible que el nou regla-
ment no estableixi, de faiso clara i terminant, que totes les classes per a obrers,
l'edat dels quals sigui major de 14 anys, es donguin a hores compatibles amb
el treball. Si s'ha cercat veritablement afavorir el desenrotll intel·lectual de
l'obrer, és necessari que aquest pugui assistir a les classes en sa totalitat, per
tal de trobar el màxim de profit; si això no té lloc, estem convençuts de l'inuti-
litat de l'esmentada llei, per no tenir la classe obrera, generalment, els mitjans
suficients per a seguir les ensenyances de dia.

D'acord amb el nou reglament aquest any han començat a l'Escola els pri-
mers cursos d'aprenentatge i perfeccionament obrers; s'ha conseguit per l'Asso-
ciació i després de molts esforços, que el primer curs de perfeccionament pugui
fer-se a hores que els obrers tenen lliures del treball; mes no creiem que sigui
això una solució definitiva, doncs assenyala també l'Estatut d'Ensenyament In-
dustrial la creació d'una Junta Local que cudi de l'organització de tots els estu-
dis de conformitat amb les necessitats de cada localitat, i nosaltres demanem
i esperem la prompta creació de la dita Junta per a acabar d'una vegada amb
l'estat d'anormalitat que passa nostra volguda Escola Industrial.

PER ANY NOU

En finir el tercer any de la nostra publicació, ens és grat remerciar als nos-
tres consocis, col·laboradors i subscriptors, per la favorable acollida que des de
que veu la llum pública ha merescut el nostre portantveu, i ensems els hi desit-
gem un felix any nou de 1926 per a que amb el mateix entusiasme que fins ara
poguem tots treballar per la prosperitat de la nostra Associació.

LLETRES VILANOVINES

Ivern Salvó, Josep. — «Perfils històrics del Castell de la Geltrú». —
Impremta Social. — Vilanova i Geltrú. — 1925.

ESCRIURE l'història del Castell de la Geltrú és escriure l'història antiga de Vilanova. Gairebé tot és per a fer i la tasca és improba.

Del segle X fins l'època contemporània, una paciència de benedictí guiada per un sòlid coneixement de l'història de Catalunya, podria trobar nous elements constructius en l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en el *Llibre de les antiguitats de la seu de Barcelona* i el *Cartoral del Monestir de Sant Cugat del Vallés* (diplomataris d'una valor imponderable per a l'història medieval de nostra terra, compilats en la tretzena centúria), i en els arxius de les parròquies emplaçades des del Llobregat a Olèrdola. Tasca duríssima i, sens dubte, d'una migrada collita, car no devem oblidar que la Batllia de la Geltrú tenia escassa importància, era l'astre mínim d'aquella constel·lació de castells escampats en terres del Llobregat i del Penedès, que per nuclis tenia el de Port de Monjuïc i el d'Olèrdola, que comptava com astres de primera magnitud Aramprunyà i Subirats i com a estels secundaris els castells de Lavid, Sant Martí Sarroca, Castellet, Ribes, etc., bastits la major part d'ells en el segle X, temps d'inseguretat a Catalunya, durant el que sovintejaven les escomeses dels alarbs, que tenien la terra catalana en continuat sobressalt i mantenien vacil·lant la frontera occidental del Comtat de Barcelona.

L'història del Castell des dels finals de l'època pre-vilanovina fins els temps moderns pot fer-se amb relativa facilitat, però quin camí més mal fressat trobarà qui, desitjós de completar dita història, pretengui fixar seriosament alguns fets anteriors a la construcció del Castell! Amb tal fi, quan les obres de reconstrucció del mateix, l'intel·ligent prehistoriador N'Amador Romaní (tan conegut per la troballa i estudi dels jaciments paleolítics de Capellades), aprofitant l'enderrocament de la torre-guaita que s'aixecava en el pati central de la morada dels Manresa, recollí amb la seva peculiar cura els fragments de ceràmica que apareixeren en aquell jaciment arqueològic, sens obtenir cap resultat, de lo que no s'ha de treure la conseqüència de que el turonet on se bastí el Castell no l'haguessin habitat els que deixaren les fosses eneolítiques de la Masia-Nova, les altres races que després s'establiren en el nostre litoral fins els fundadors de la colònia romana de Aderró. Aquesta successió de castes i pobles que s'establien en el mateix lloc, utilitzant les habitacions o les seves runes, dels antecessors per a bastir llurs estatges, s'ha observat en molts altres nuclis de població semblants al del nostre Castell.

Per a omplenar aquest buit de l'història local s'ha recorregut per varis autors a un document, qual original deu conservar-se en la important biblioteca de don Josep-Anton de Torrents, del que havem trobat còpies entre els papers vells de dugues cases principals de Vilanova, o sigui *Carta del Dr. D. Jayme Pasqual, Canónigo tremonstrasense de Bell-puig de las Avellanas* al Dr. D. Fran-

cisco Papiol de Padró, sobre las antigüedades de Villanueva, que conté apreciacions fonamentals notòriament equivocades.

S'ha escrit lo que precedeix i que pot semblar una vana digressió, per a posar de relleu les dificultats amb que s'haurà trobat nostre compatrici En Josep Ivern al compondre els *Perfils històrics del Castell de la Geltrú*, i, per tant, l'importància que té la seva tasca d'haver compilat en un llibre lo que s'ha descobert fins avui respecte l'història de nostre Castell i els fets cabdals de l'obra mai prou lloada de la seva restauració. Tots els qui estimem les coses de Vilanova devem gratitud al senyor Ivern per la seva simpàtica empresa i tots esperem l'edició dels *Perfils històrics de l'Església de la Geltrú*, que pot resultar d'un alt interès, que l'autor ens anuncia.

Il·lustren l'obra, que ofereix excel·lents condicions tipogràfiques, les reproduccions de varis clixés de nostre compatrici En Joan Artigas, pulcre artista qui posseeix una nombrosa col·lecció de vistes de Vilanova i de la seva contrada, tan interessant dins l'aspecte documental com dins l'artístic, que assenyallem a l'atenció d'aquells que senten interès per les coses de nostra vila.

Prologa el llibre de que parlem, Mossèn Joan Fontanals, qui exalta merescudament la prestigiosa figura de l'arquitecte Font i Gumá, a quals generositat i bon gust es deu la restauració del Castell de la Geltrú.

G.

JULI GARRETA

EL dia 3 del mes en curs morí, a Sant Feliu de Guíxols, el qui fou inspirat mestre compositor, En Juli Garreta. En veure la llum les presents ratlles, els nostres consocis hauran llegit ja els articles d'homenatge postrem que tota la premsa de la nostra terra ha dedicat al músic eminent que avui ploren els que verament senten l'art. La mort d'En Garreta ha causat fonda emoció, com ho palesa el seguit de telegrams i lletres de dol que totes les entitats artístiques han enviat, retent de faisó ben unànime un tribut carinyós a la bona memòria de l'humil fill del poble que per mitjà de la música va saber enlairar-se dignament.

L'art musical ha perdut un dels seus més feliços conreadors.

La música d'En Garreta és de les que causen l'admiració de tothom. Ell havia estat un dels principals cultivadors, en un sentit purament enlairat, del ball tan popular com és la sardana. Les belles composicions del ball empordanés escrites per En Garreta són esclats de vivíssima i exuberant melodia. Es tanta la força emotiva de la seva música popular, que el mateix captiva als qui per un sens fi de causes viuen al marge dels esdeveniments musicals com als qui comprenent la verdadera música gaudeixen de les dolçors que els hi proporciona l'audició de composicions de gust depurat.

L'eminent compositor ha mort quan amb fe i entusiasme anava conquerint per la seva música un lloc des del qual, rompent l'esterilitat de molts dels nos-

tres compositors moderns, hauria assolit la proclamació de l'estabilitat d'una escola pròpia, purament catalana, que es distingís entre les diverses formes de música que existeixen en el món.

En Garreta fou un home que en començar a produir obres ja s'albirà en elles l'allunyament de les formes vulgars i l'apropament vers la depuració de l'art, emprant per això, una gran força de voluntat i de sentiment, naturals ja en ell, que de no ésser així, hauria estat impossible que la seva música, tan clara i tan ben definida, fugís del quadro tan poc interessant que ens ofereixen la majoria de compositors, especialment els de sardanes.

El malaguanyat mestre compositor havia viscut, durant alguns anys de la seva joventut, a Vilanova i Geltrú. Molts encara el recorden, per haver-se honrat amb la seva amistat. El seu caràcter tenia el do de fer-se simpàtic a qui el tractava; per això la seva mort ha causat entre els vilanovins general sentiment. L'extingida orquestra del qui fou celebrat mestre compositor i honorable patrici vilanoví, el plorat Anton Urgellés l'havia comptat com un dels seus més valiosos executants, figurant-hi com a professor de violí.

Siguin els mots precedents la corona que teixim a la seva recordança.

J. R.

SECCIÓ LITERÀRIA

TRES DATES

UNA llibreta amb tapes de pergamí, avui retrobada en mig del paperam que en absolut desordre romania en un calaix d'un vell escriptori, gairebé abandonat a la pols, m'ha fet sentir tot el romàntic encís que es despren dels records que un esperit curiós deixà plasmats sobre un paper.

Aquesta llibreta que la meua avia em donà per a que hi jugués quan jo era encara molt petit i gaudia—esperit destructor!—malmetent tots els papers amb ninots i lletres que s'em posaven a tret, deuria restar arreconada intacta—n'estic segur—per un respecte que m'inspiraren les venerables tapes de pergamí, ja esgrogueïdes i tacades de rovell.

Avui l'he oberta, i les seves lletres escrites amb una tinta ara roja i borrosa, han evocat romànticament l'ànima d'un home del passat segle.

He de confessar però, que les seves pàgines, encapçalades amb el títol de *Memòries*, sempre suggestionador, han decebut de bell antuvi la meua curiositat.

Desordenadament les primeres planes col·leccionen una sèrie de dates—que oscil·len entre 1830 i 1840—de naixements i baptismes de familiars, còpies d'escriptures de venda de terrenys i clàusules de tractes comercials que el pare del cronista realitzava. He estat certament a punt de tornar a desar indiferentment la llibreta, quan els meus ulls s'han posat sobre una data marginal—1840. 16 de juny—, al costat de la qual hi ha escrit concisament un fet transcendental en la vida de l'autor: «En aquest dia vaig marxar cap a l'Amèrica».

Evidentment aquestes lletres, tan breus, contenen tota l'emoció dels moments solemniais. A l'ensem elles constaten l'atracció poderosa que en aquells temps, els països del continent de l'altra banda de l'Atlàntic, exercien sobre els nostres avis.

Cuba, amb el seu cel calitjós i amb el seu clima llavors malsà, seduïa els llatins inquiets cansats—qui sap!—de la dolcesa mediterrània i de la calma serena del nostre cel blau.

L'exuberància de les plantes i la prodigalitat de la terra, que quadraven amb la fantàstica imaginació llatina dels nostres passats, eren prou prometedores de riqueses per a decidir-los a una emigració on hi trobaven sovint no res més que penalitats i trifulgues, que mantes vegades finien amb una febre abrasadora i implacable, que reduïa al no res els somnis llurs i abaltia llurs cossos sobre la terra estranya, que fruitava riqueses incomparables tot transpirant mortals alednades.

El meu avant-passat sembla que no va pas reeixir en la seva empresa. Més avall, a la mateixa plana de la llibreta anota amb idèntica concisió : 30 de març de 1841. «Avui he arribat d'Amèrica».

Ell no deuria pas pensar que aquesta llibreta podés arribar, vuitanta anys després, a mans d'un successor seu tan curiós com jo mateix, i les memòries que escrigué són, més que res, notes purament personals, per a un altre gairebé inintel·ligibles.

M'he quedat, doncs, sense saber què és lo que anà a fer-hi a Amèrica i sense saber per què en tornà tan prompte, mes he anat llegint. Un quelcom que veia en aquelles lletres em deia que no s'havia pas acabat tot l'interessant que tenia per contar de la seva vida.

En efecte, a poc llegeixo : 1841. 25 d'agost. «Avui m'he casat amb na Conxa X...».

I la lletra és de bon tros més pulcra que en la generalitat de les altres frasses. Talment diria que en escriure-ho hi posà una amorosa cura, desitjós que l'escriptura fos prou ferma i clara a deixar plasmada, amb caràcters indel·lebles, una tan memorable data.

Aquest detall delicat i pueril ha parlat més per a mi, que no tots els comentaris que el narrador hauria pogut posar de posseir una educació literària més perfecta. Quantes vegades els seus ulls no haurien passat amorosament per sobre aquestes línies clares i evocadores!

Amb el somris als llavis he anat llegint. Senzillament consignades passen davant els meus ulls diverses dates històriques, curiositats que el narrador cregué dignes d'ésser anotades, i entre elles una anècdota singularment interessant que em plauria de recontar a la millor avinentesa.

En prosseguir la lectura he quedat sobtat dolorosament, no sé perquè. Al costat d'una data—març de 1843—he vist escrit : «En aqueix dia morí ma estimada Conxa».

I la lletra és també clara, tan clara com l'altra. He pensat, no sense sentir una esgarripança, en la dissort dels amors del meu passat, desfets per la mort

de la dona amada. He aixecat els ulls de la llibreta per tributar un record a aquests amors. I en tornar-los a posar a la pàgina esgrogueïda pel temps, he descobert mig amagada dins la juntura de les planes, una fulleta de pensament marcida i sense color...

Les més belles paraules del lèxic romàntic són incapaces a traduir l'emoció de l'amant adolorit, tan fidelment com aquesta fulleta, avui marcida, mes perfumada encara amb tota l'intensitat de l'aroma evocador del record...

La buidor de les planes que segueixen a aquestes lletres tristes, semblen reflectir talment la buidor d'una vida.

He anat girant fulls en blanc maquinalment sense saber per què. Les memòries semblaven finides.

I no era pas així.

Isolats en mig de l'albura—avui maculada pels anys—d'una pàgina, sens dubte la que eixí en obrir a l'atzar la llibreta, uns mots són escrits al peu d'una data: 1880. Novembre. «Aviat retrobaré a na Conxa».

Quina emoció no tenen aquests mots, grafiats amb el tremoleig de la senectud, per expressar un daler d'amant fidel, qui en veure com s'extingeix sa vida, espera el traspàs amb l'ànima de recomençar junt a l'amada unes amors desfetes per la dalla de la Pàl·lida!

He tancat la llibreta i l'he desada respectuosament. Crec guardar escrit amb tinta invisible, sobre els fulls en blanc, tot un poema de fidelitat.

E. M.

■ ■ ■

POEMES EN PROSA

IX

LA VEU

Un dia, passant per un carrer, vaig sentir una veu que cantava. Clara, lluminosa veu! Els meus ulls s'entelaren de goig, i jo no veia res; però, dins mi, aquella veu era com un paisatge.

X

LA VISIÓ QUE S'ESMUNY

He vist la visió que s'esmuny, per un prat on les herbes es vincen.

Companys! He vist la visió que ulls humans no poden atènyer.

L'he vista avui, de bon matí, tot just una mica més real que el somni.

Feia com una llum de roses al voltant, i un poc de vent l'ha desfullada.

XI

L'ARBRE DESNÚ

Era quiet sobre el gran sòl llaurat. Les seves branques nues negrejaven, i es retorçaven sobre el blau tendríssim amb una augusta rigidesa tràgica. De l'agònic esforç, tota la soca en sanguejava.

XII i darrer

NADAL

El Nadal és blanc i vermell. Hom s'imagina la blancor de la neu en viu contrast amb la flama roja de la llar, la flama encesa, mòbil, que suggereix, amb sa indecisa silueta, les antigues visions de Nadal.

Sempre a través del temps i de l'espai, veiem, dins la flama d'ensomni, una petita cova fumada i una verge amb un infant. Els espetecs del foc sonen descompassats i joiosos. Una confortable tebior sembla que arribi del doble alè de la mula i del bou.

Passen pastors amb ramats nebulosos, cares vermelles del fred i del caliu intern. Un sant varó plora de goig, i corrandes d'una divina ingenuïtat enrosen l'aire.

La flama s'aplaca i reneix, pura i nova.

Oh, quin celestial somris ara s'ha albirat, entre els rulls del foc!

J. A. RICART I FORMENT

■ ■ ■

LA LLEI DEL COR

Figura deliciosa del plaer!...

Quan ella va aparèixer, bri d'esclava,
esclatà per l'espai l'immens poder
de seducció que tot son cos menava.

Sentint dintre de mi tot el neguit,
no veia davant meu ni un lleu obstacle;
glatia i sospirava ja enfollit,
i eren els meus sospirs renills de mascle...

Si dintre de l'interval que calgué
per fer-me meva aquella imatge ardenta
un déu hagués volgut posar-hi fre...
oh, inútil per ma voluntat potentia!

L'estat, aquell estat que al cor altera
i a l'ànima, dolent, la fa tremir,
és l'impuls que no queda mai enrera,
que avença ferm per vèncer o morir.

Es quan se sent a dintre l'esperò
de tot l'instint de l'home primitiu,
és quan la pura llei del Creadô
venta, de dins les selves, el caliu.

VÍCTOR CANIGÓ

CURSA CICLISTA "GRAN PREMI OPEL"

DES del 25 de juliol de 1919, data imborrable pels amants del ciclisme de nostra vila, per haver guanyat, un equip de cinc concursants del finit «Club Ciclista Vilanoví», la cursa per equips «Copa Miquel» — qual copa es conserva actualment a les vitrines del Museu Balaguer — en aferrissada lluita amb quatre equips més, que presentaven la casa de bicicletes de Tarragona, donadora de la copa, i l'entitat deportiva «Sport Ciclista Català», de Barcelona, en qual concurs hi anava aparellada una cursa ciclista lliure per a disputar-se la copa de S. M. el Rei, trofeu que fou guanyat brillantment pel precoç «Tour de França» i aleshores campió d'Espanya, En Jaume Janer, des d'aquella data, doncs, que la vila del Vendrell, la simpàtica població del baix Penedès, que tantes vegades ens ha meravellat per les seves competicions ciclistes, havia restat inactiva i no havia donat més ocasió als asos de la ruta, des de les famoses Copes del Marquès de Vilanova i Geltrú, Cambó i l'abans esmentada, de lluir llurs portentoses qualitats. Allavors havia mostrat a la realitat la perfecció del nostre organisme i lo que pot l'home, quan al servei d'una bona causa hi posa tota la seva ferma voluntat, proporcionant dies de veritable joia fins als més profans en ciclisme, i palesant lo que l'esport en sí representa, quan, acampats per diferents llocs estratègics del circuit, acuden amb satisfacció interna a encoratjar la lluita en un moment difícil de la prova, impulsats, sense tal vegada donar-se'n compte, pel pensament de que mentre les races i els pobles comptin amb homes capaços de realitzar proeses semblants, en aquesta com en altres manifestacions de la vida, l'humanitat trepitjarà segura i ben orientada el camí de la redempció.

Els anys passats, però, no ofeguen els entusiasmes dels qui, com l'Anton Montserrat, l'incansable pro-motor ciclista del Vendrell, saben apreciar les qualitats que es necessiten per a triomfar en un esport tan noble com és el ciclisme, per al qual és necessari ésser molt virtuós i gran atleta, ademés d'estar dotat d'una moral molt enlairada i domini absolut de tècnica, per a conquerir la victòria al costat de companys no menys virtuosos i ben preparats per a curses de llarg quilometratge. I és, com amb braó sens límit, altra volta ha volgut sumar el seu valuós concurs al resurgir del ciclisme patri, que es nota d'ençà que acabaren estoicament el «Tour de França» de 1924, els incansables propagadors Janer i Otero, i ha portat a felíç terme, el dia 15 del mes passat, per les nostres carreteres, una prova tan dura com la que porta el títol que encapçala aquestes ratlles i que ha servit per palesar al santanderí Victorià Otero, qui ha portat a cap una cursa sense precedents en l'històric ciclista, marxant cara al vent els 150 quilòmetres darrers, dels 240 de que constava la prova, admirant a tothom al pas pels diferents pobles del circuit, arribant a la meta de Vendrell amb 10 minuts d'amentatge sobre el seu immediat segon, i batent, entre altres, a ciclistes consagrats com Musiò, Gutiérrez, Barruetaña, Janer i Saura.

Endemés, aquesta prova ha tingut la virtut de tancar l'important temporada que per totes les demés regions d'Espanya va celebrar-se, de faisó tan bri-

llant, que fa augurar, además de la veritable internacionalització de nostre ciclisme, la possibilitat d'una volta ciclista a Espanya en temps no molt llunyà, i veurem desfilar per les nostres carreteres a figures de relleu, per poc que vulgui secundar-se el gest que Montserrat des de *Penedés Deportiú* i Ramon Torres des de l'Unió Sportiva de Sans, han portat a terme.

Sigui per ells, doncs, la nostra més sincera felicitació, com un petit estímul pels grans treballs que porten realitzats en prò del ciclisme, i segueixin treballant, sense feblesa, per la consagració definitiva d'aquest esport, i, a la vegada, la fem extensiva als grans asos de la ruta, que amb el seu exemple encoratjador, contribueixen a fer ben palesa la necessitat de la virtut per a triomfar.

O. M.

COLÒNIA SOCIAL ANTITUBERCULOSA DE TORRE BONICA

AMB aquest títol la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis acaba de publicar un follet, imprés acuradament en els tallers de l'impremta «La Polígrafa», de Barcelona, en el qual explica que fa uns tres anys que, sota l'empar de l'esmentada institució, funciona l'obra nobilíssima del Sanatori nomenat vulgarment de Terrassa o de «Torre Bonica».

L'Institut de que parlem, fou fundat amb els desitjos més generosos, però, com la Caixa de Pensions va posar-lo sota la seva égida no era res més que la mostra feble d'una idea molt lloable, però que amb prou feines podia sostenir-se, i que palesava l'esforç, moltes vegades estèril, dels que carregats de bones intencions i de veritable amor al proïsme, funden institucions que, malgrat els sacrificis de llurs fundadors, no tenen mitjans propis ni pressuposts assegurats.

Com el seu nom indica, la missió del Sanatori és d'ajudar l'obra antituberculosa, per aminorar i fer desaparèixer els estralls que la tuberculosi causa a l'humanitat.

Mai seran prou alabades totes les temptatives que es portin a terme per a que els pobres malalts, molts d'ells víctimes innocents del terrible mal que pateixen, es vegin amorosament atesos i puguin tenir l'esperança de curació per a tornar a reintegrar-se a la societat.

Per això és digne de divulgar-se per a que arribi a coneixement de tothom, l'obra salvadora i humana, santa podriem dir, que desenrotlla la Caixa de Pensions en el Sanatori de «Torre Bonica».

La Colònia Social Antituberculosa de «Torre Bonica» constitueix, en la vida de l'institució protectora, el primer assaig en ordre a l'organització de concentracions populars encaminades a l'obtenció d'un fi social, i amb l'entusiasme que posa en totes les seves obres la Caixa de Pensions, actuarà en la Colònia, desenrotllant les seves activitats en el gran problema d'interès col·lectiu de la lluita antituberculosa.

Explica, en l'esmentat follet, les orientacions i propòsits que té per a que la Colònia arribi a ésser un poble social, que en ell convergeixin totes les manifestacions, precises per a que tinguin eficàcia, d'una vida de lluita intensa contra els estralls de la terrible malaltia, i que sigui pròleg d'organitzacions semblants en altres ordres socials.

Avaloren el text de tan meritòria obra de divulgació benèfica-social, unes impressions que fan reflexionar profundament sobre el deure que tots tenim d'aminorar els mals de la tuberculosi i a la vegada el d'evitar tan funesta plaga social.

L'esmentat follet publica també les ordenances per al règim de la Colònia, i una acurada representació gràfica dels terrenys, edificis, granja, galeries i sales per als malalts, dormitoris, farmàcia, laboratori, etc., etc., que acaben de convèncer de la grandiositat dels fins humanitaris i de remei per a les víctimes de la trista organització social, que està realitzant en el Sanatori de «Torre Bonica», el qual, està enclavat en la finca major i més rica de la comarca del Vallès, i és, com diu molt bé el follet, concentració fecunda i santa d'amors i de sacrificis oferts als tuberculosos de totes les classes socials.

Agraïm a la Caixa de Pensions, l'ofrena que ens ha fet d'un exemplar del llibre que ens ocupa, i la felicitem per la tasca humanitària que realitza

Les planes del nostre portantveu s'honoren ajudant la divulgació d'una obra que, portant avui per lema la lluita antituberculosa, contribuirà, en temps més o menys llunyà, a que desapareixin les injustícies socials de les relacions entre els homes, incubadores principals del microbi destructor.

E.

ANTON TORRES CONTIJOCH

EL dia de Nadal — arreu dia de joia — ens trasbalsà dolorosament la trista nova de la mort del nostre estimat amic i company a la Redacció del BUTLLETÍ, N'Anton Torres i Contijoch.

Sabiem que una greu malaltia el tenia allitat, sabiem també que tots els auguris que hom feia respecte al seu estat es decantaven envers la proximitat d'un desenllaç fatal, mes nosaltres, que en el més pregon del nostre ésser guardem una fe cega en el triomf de la joventut i de la Vida sobre tots els pesars morals i físics que ens abalteixen, encara acarònàvem optimistes l'esperança de reveure'l entre nosaltres tan agradós i simpàtic com abans.

Tristament no ha estat pas així. La Mort, inconscient destructora, ha abaltit el seu cos, i amb ell, l'ànima adolorida d'una mare i el castell daurat de les més nobles il·lusions d'amor i de felicitat concebudes entre somnis.

Perquè el nostre amic, servava precisament ara, en sorprendre'l la Mort als dinou anys, un tresor d'optimismes daurats que no dissimulava pas el seu ca-

ràcter atractívol i agradable, ara com mai sadollat d'una simpatia que el feia benvolgut de tothom.

Quan tocava ja la glòria — glòria sublim i ignorada — d'haver sabut conquerir amb llurs activitat i intel·ligència una posició de material benestar per ofrenar-la a la seva mare, el destí implacable ha fet coincidir l'hora infausta del seu traspàs amb l'hora anunciadora del seu noble triomf. L'hora infausta ha anulat les promences, ha esfumat les il·lusions albirades i concebudes a l'hora anunciadora...

En morir l'amic, sota la llosana del sepulcre que l'acull, junt amb les despulles del seu cos, resten allí neulits els somnis no realitzats i els anys no viscuts. Energies que es perden en el sí de l'infinit. Anys no viscuts, en els que l'esperit del mort amat, plana en el record dels qui deixa plorant-lo.

Nosaltres a qui la mort de N'Anton Torres ha corprés, fent-nos sentir una dolor punyent, des d'aquestes columnes, abans honrades amb les seves lletres, tributem a l'amic desaparegut el més fervorós dels records, a l'ensem que complim amb el dolorós deure de testimoniar a la seva mare, la apreciada senyora Salvadora Contijoch, la nostra condolença per l'intens pesar que l'afligeix, tot desitjant-li que sigui per ella el més dolç dels lenitius la sentida manifestació de dol amb que Vilanova entera palesà les simpaties que el seu malaguanyat fill havia sabut captar-se.

SECCIÓ OFICIAL

BALANÇ DE CAIXA DEL MES DE NOVEMBRE DE 1925

Quantitat ingressada	Ptes. 2.337'40
» pagada	» 2.276'80
Diferència en més.	Ptes. 60'60
Existència en caixa el 31 octubre	» 468'53
» » » » 30 novembre	Ptes. 529'13
Comptes a pagar	Ptes. 10.333'35

Vilanova i Geltrú, 30 de novembre de 1925. — El President, *Vicens Virella*; El Comptador, *Angel Bosch*; El Tresorer, *Antoni Freixa*.

Els justificants dels comptes dels quals fa referència el resum precedent, es troben a Secretaria a la disposició dels senyors socis.

Vilanova i Geltrú, 4 de desembre de 1925. — El President, *Vicens Virella*; El Secretari, *Antoni Castells*.

NOTICIARI

JUNTES GENERALS

En la Junta General de l'Associació celebrada el dia 15 del mes en curs, després de llarga discussió, en la qual va demostrar-se l'interés i l'amor dels associats vers l'entitat nostrada, va aprovar-se l'acta de la General anterior, l'estat de comptes i la gestió de la Junta Directiva.

Per haver complert el temps reglamentari deixen de pertànyer a la Directiva de l'Associació els senyors En Gabriel Juliachs, En Josep Boada, En Joan Urgellés, N'Antoni Freixa i N'Angel Bosch.

Per a omplir les vacants produïdes foren elegits els senyors En Juli Ferrer, En Joan Roig, N'Anton Nicolau, En Ricard Demestre i fou reelegit En Gabriel Juliachs. L'Assemblea anomenà President al nostre volgut consoci i Vocal honorari de l'Associació, senyor En Juli Ferrer.

La reunió va otorgar un vot de gràcies a la Junta Directiva que acabava el seu comés, i que presidida pel nostre estimat consoci senyor En Vicens Virella, ha vingut realitzant una tasca ben meritòria, continuant de faisó brillant l'història de l'Associació.

— El dia 17 va tenir lloc la Junta General de la Secció Esportiva, en la que després d'aprovar-se els assumptes de tràmit, va elegir-se la nova Junta Directiva, que la constituïran els senyors següents: En Joan Miret, En Pau Sabadell, En Pere Domingo, En Primitiu Cucurella, En Pere Soler, En Lluís Esteve, En Josep Boada i En Francisco Montesinos.

NECROLOGIQUES

El nostre estimat soci protector, l'Enginyer N'Enric Juandó, plora la mort del seu pare, el qui fou honorahle patrici vilanoví, senyor En Joan Juandó i Rafecas. Acompanyem al senyor Juandó i a la seva distingida família en la pena que els afligeix.

— Ha mort en Pau Iglesias, l'obrer humil, que per mitjà de l'estudi, robant hores al descans i defensant ideals que ell estimava justos, va arribar a encalçar un lloc preeminent en la vida pública espanyola i un nom respectable dins la política internacional.

Creiem honorar el nom de la nostra entitat, composta per alumnes obrers, fent-nos ressó de la mort de l'apòstol del Socialisme, remarcant l'exemple de l'home qui, procedent del nombrós exèrcit de fills del treball, va assolir una vellesa venerable auriolada de prestigi després d'una vida de lluita noble no exempta d'esperit de sacrifici, per tal d'aconseguir el bé comú. Descansi en pau.

— A l'entrar en màquina el present número ens ha arribat la trista nova de la mort del nostre amic i benvolgut company de Redacció, el jove N'Anton Torres Contijoch, a la memòria del qual, publiquem un article necrològic.

L'enterrament, verificat el dia 26, va constituir una sentida i imponent manifestació de dol, en la que estaven representades totes les classes socials i en

el que hi figuraven nodrides comissions de les entitats a les quals el difunt havia pertanyut.

Després del dol de la família i de la representació de la raó social «Alegre y Ferrer, S. en C.», a la qual prestava els seus serveis el malaguanyat Torres, seguien les juntes Directiva i Esportiva de l'Associació i la Redacció del BUTLLETÍ, presidint un acompanyament nombrosíssim d'associats.

En nom de l'Associació, la Junta Directiva va dedicar-li una corona magnífica amb llaçades de color morat; nosaltres, condolguets per la mort del company a la Redacció del nostre portantveu, amplièm amb aquesta nota necrològica el pensament que en altre lloc d'aquestes planes li adrecem.

HOMENATGE

En la reunió que va tenir lloc a Barcelona per a tractar de retre un homenatge a En Pere Altirriba, qui amb perill de la seva vida va salvar d'una mort segura a un jove excursionista, a la muntanya de Montserrat, va assistir-hi el nostre company de Redacció En Josep Galcerán, qui portava la representació de l'Ateneu, de la Secció d'excursions de l'esmentat centre cultural i de la nostra Associació.

La Comissió nomenada en l'esmentada reunió per les entitats excursionistes per a dur a terme l'homenatge, ha fixat, per a celebrar-lo, el diumenge, dia 24 del prop-vinent gener, a les onze del matí, a la plaça del poble de Collbató.

De deu a onze del mateix matí, la Comissió durà un pomell de flors a la tomba de l'excursionista En Rafel Morant, víctima de l'accident desgraciat que, gràcies a l'intervenció heroica d'En Pere Altirriba, no va tenir proporcions més greus.

Els tiquets poden recollir-se per tot el dia 20 de gener, a l'estatge de l'Agrupació Excursionista «Catalunya» (Sant Honorat, 7, principal), els dimecres i divendres, de dos quarts de deu a les dotze de la nit.

La Comissió ha organitzat també una funció al teatre Romea a benefici de la família Morant, que tindrà lloc el dia 15 del mateix gener.

La nostra Associació, com també l'Ateneu i la Secció Excursionista, veurien amb gust que fossin en bon nombre els consocis que cooperessin als actes esmentats, per tal de que, a la vegada que retessin un tribut de dol al malaguanyat Rafel Morant, demostrassin que l'abnegació i el valor d'En Pere Altirriba, ha merescut l'agraïment dels excursionistes, i en general de les persones de bons sentiments.

NOVA JUNTA DIRECTIVA

Segons atent comunicat que havem rebut, la Junta Directiva de l'Orfeó Vilanoví ha estat constituïda en la forma següent: President, En Francisco Montserrat; Vice-president, N'Antoni Colldeforns; Secretari, En Francisco Bertrán; Vice-secretari, En Pau Arnáez; Comptador, En Josep Sansi; Tresorer, En Rafel M. Durán; Bibliotecari, N'Albert Papiol; Vocals, N'Enric Rovira i En Ferran Sancho.

RAMON PLANAS

Representant exclusiu de la Casa

SANROMÀ

BICICLETES - MOTOCICLETES

Llurs accessoris i reparacions

MAQUINES DE COSIR

Vendes a terminis i al comptat

Reparacions mecàniques de totes classes

Lubrificants de totes menes

Fabricació de la sòlida i elegant bicicleta marca «PLANAS»

DESPATX I TALLERS : CERVANTES, 5 I 7. - VILANOVA I GELTRÚ

Banco Vitalicio de España

Compañía Anónima de Seguros

Fundada en 1880

Seguros sobre la vida y rentas vitalicias en todas sus combinaciones.

Seguros de transportes marítimos, terrestres y de valores.

Total pagado a los asegurados por la Compañía desde su fundación :

124.403,394'40 pesetas.

Representante en esta villa :

ANTONIO ESCOFET

Rambla Principal, 106, piso

DISPONIBLE

ANÍS EL MONAGUILLO

ESTOMACAL GIRO

elaborats en la fàbrica de licors de

PERE GIRO

RAMBLA PRINCIPAL, 106 - VILANOVA I GELTRÚ - TEL. 1562

DISPONIBLE

Fàbrica de serrar
de

Salvador Ventosa

Padua, 39 i 41 : VILANOVA I GELTRÚ

Dipòsit de fustes

Embalatges de totes classes

Serradures a 2'50 pessetes el sac

Es porten a domicili

AGENCIA, GARAGE Y TALLERES
LANCIA, S. A.

Automóviles

Camiones

Piezas de recambio

Stock oficial

PIRELLI

Cámaras

Cubiertas

Macizos

Rambla Cataluña, 123 : Tel. 1814-G

BARCELONA

TALLERS MECANICS DE
FUSTERIA EN GENERAL

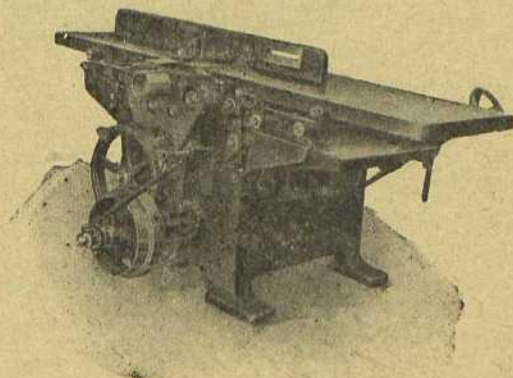
FRANCESC PRATS MARTÍ

Sant Antoni, 16,

i Lluna, 13

VILANOVA I GELTRU

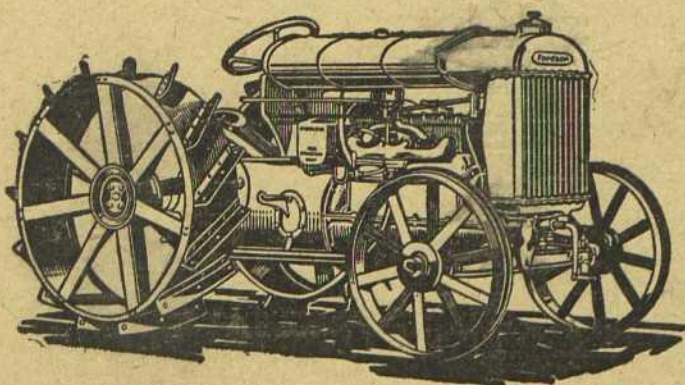
Talleres CABA

Agente Oficial de la

"FORD MOTOR COMPANY S. A. E."

Lincoln *Ford* Fordson

AUTOS - CAMIONES - TRACTORES

Stock de piezas de recambio.

Carga de acumuladores.

Gasolina, aceites y grasas.

VILLANUEVA Y GELTRU